

แบบรายงานผล
การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๙

นโยบายการตรวจฯ : การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑.๓ : แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

๑) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค ๙ มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาในสังกัดให้รับทราบการเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยลงทะเบียนผ่านโปรแกรมแก้ไขปัญหาหนี้สินครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ <https://deptclinic.obec.go.th> ตามความสมัครใจ และผู้ลงทะเบียนต้องให้ความยินยอมเปิดเผยข้อมูล ตาม พรบ. PDPA เป็นไปตามรอบในทุกๆเดือนจัดประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากร ทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สถานีแก้หนี้ครู) เพื่อหาแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหา หนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา และดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการ ภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อย่างเคร่งครัด

โดยที่หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในจังหวัดจันทบุรี มีการดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยดำเนินการแจ้งครูและบุคลากรทุกตำแหน่งในสังกัดที่เป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินต่างๆ เช่น สหกรณ์ ออมทรัพย์ครู , ธนาคารออมสิน , ธนาคารอาคารสงเคราะห์ , กองทุนสงเคราะห์ครูเอกชน , กองทุนกู้ยืมเงิน เพื่อการศึกษา กยศ. เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยลงทะเบียนในระบบ online และ on site จัดทำข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด รวมถึงผู้รับบำนาญ เพื่อจัดทำทะเบียนฐานข้อมูลในการสำรวจสภาพหนี้ของบุคลากรจัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเชิญผู้เข้าร่วมโครงการพบเป็นรายบุคคลเพื่อซักถามรายละเอียดเพิ่มเติมของข้อมูลหนี้สิน รายรับ - รายจ่ายของผู้เข้าร่วมโครงการ สอบถามถามความต้องการการช่วยเหลือที่ผู้เข้าร่วมโครงการ

หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในจังหวัดตราด มีการดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยดำเนินการสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด มีสถานีแก้หนี้ มีการบริหารจัดการสถานีแก้หนี้ภายใต้แนวทาง Money ๓ STEP Management ดังนี้

Step๑ : สืบเสาะหาพาแก้ววิกฤติ

Step๒ : บรรเทาหนี้ที่วิร้ายได้

Step๓ : สร้างวินัยเสริมภูมิคุ้มกัน

โดยสถานีแก้หนี้ได้ทำความร่วมมือกับ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดตราดและจังหวัดจันทบุรีสถาบันการเงิน และหอการค้าจังหวัด

หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว มีการดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

- รับฟังแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู จาก สพฐ. และนำมาแจ้งผู้บริหารการศึกษา เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ในคราวการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารแจ้งบุคลากรในสถานศึกษาทราบช่องทางการให้บริการต่าง ๆ

- เสริมสร้างความรู้ การบริหารจัดการเงิน เสริมสร้างวินัยวางแผนการเงินให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการหนี้อย่างยั่งยืน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ด้านการเงิน การลงทุน การออม

- ดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก (สถานีแก้หนี้ครู) และเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้ลงทะเบียนผ่านโปรแกรมระบบออนไลน์ ระบบแก้หนี้ สพฐ. (debt obec) “โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ”

๒) ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ ตามจุดเน้นที่ ๑.๓

๒.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นสถานีแก้หนี้ครู เพื่อรับลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒.๒ จัดทำระบบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒.๓ จัดให้มีกระบวนการตรวจสอบเงินเดือนคงเหลือสุทธิให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๒.๔ ควบคุมการรับรองเงินเดือน การหัก ณ ที่จ่าย การรับรองการให้กู้ การควบคุมยอดหนี้รวมของครูไม่ให้เกินความสามารถชำระหนี้และการให้กู้ในอนาคตในจุดเดียว

๒.๕ จัดกิจกรรมเรียนรู้ด้านการวางแผนทางการเงิน การลงทุน และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความเหมาะสม

๒.๖ กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ส่วนราชการและสถาบันการเงินในเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๗ ร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงินในการปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้ทุกรายหรือรวมหนี้ให้ครูมีเงินเดือนเหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๒.๘ โกล่เกลี่ยเพื่อชะลอการฟ้องร้องก่อนการดำเนินคดี โกล่เกลี่ยระหว่างการพิจารณาคดี และการประสานช่วยเหลือครูในชั้นบังคับคดี รวมถึงการไกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าหนี้กับครูและผู้ค้าประกัน

๒.๙ จัดฝึกอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน

ทั้งนี้ การสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด มีการจัดกลุ่มปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาตามสภาพทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่มสี ได้แก่ สีแดง สีเหลือง และสีเขียว มีรายละเอียด ดังนี้

- กลุ่มสีแดง หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกฟ้องดำเนินคดีเรื่องหนี้สินหรือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเงินคงเหลือน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ หรือทั้งสองกรณี

- กลุ่มสีเหลือง หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีหนี้สินและมีเงินคงเหลือมากกว่าร้อยละ ๓๐

- กลุ่มสีเขียว หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่มีหนี้สิน

๓) ปัญหาและอุปสรรค

๓.๑ ผู้ลงทะเบียนปัญหาหนี้สิน ส่วนใหญ่ มีสภาพปัญหาหนี้สินที่วิกฤต การขับเคลื่อนของสถานีแก้หนี้ การแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ละรายต้องผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบัน และใช้ระยะเวลาในการอนุมัติ

๓.๒ การปิดบังข้อมูลการเป็นหนี้สินของครู

๓.๓ การแก้ปัญหาหนี้สินครูยังไม่สามารถกำหนดแนวทางที่ชัดเจนได้เนื่องจากสถาบันการเงินไม่สามารถปรับลดดอกเบี้ยได้ด้วยตนเองต้องรอนโยบายจากส่วนกลาง

๓.๔ ความบกพร่องหรือขาดวินัยทางการเงิน ทำให้ไม่มีเงินชำระหนี้

๓.๕ ปัญหาการเป็นหนี้ทั้งในและนอกระบบ

๓.๖ รายได้เงินเดือนเมื่อหักหนี้สินแล้วไม่เหลือพอที่จะดำรงชีพ

๓.๗ ลูกหนี้ยังมีภาระดอกเบี้ยจ่ายในอัตราที่ค่อนข้างสูง

๔) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

๔.๑ หน่วยงานต้นสังกัด ควรมีมาตรการทำข้อตกลงกับเจ้าหนี้ สถาบัน การเงิน ในการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ลงทะเบียนตามโครงการแก้ไขปัญหา หนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกหนี้วิกฤต เช่น การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การปรับโครงสร้างหนี้ การลดหนี้ ให้เป็นไปแนวทางเดียวกันโดยไม่มีข้อยกเว้น

๔.๒ ต่อรองกับสหกรณ์ออมทรัพย์และสถาบันการเงินให้มีการให้สินเชื่อแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นธรรม ลดดอกเบี้ย กำหนดแนวทางปรับโครงสร้างหนี้ ขยายวงดการส่งชำระพักชำระหนี้และชะลอการฟ้อง

๔.๓ จัดอบรมชี้แจงแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินผ่านระบบออนไลน์ การยกตัวอย่างในกรณีที่ข้าราชการประสบปัญหาการจ่ายหนี้หลายทาง เงินเดือนไม่พอหักส่งชำระ การวิเคราะห์สถานะการเงินรายบุคคล การรวมหนี้จากหลายสถาบันมาเป็นยอดถูกรวมเพื่อลดอัตราดอกเบี้ยรายเดือนหรือการติดต่อสถาบันการเงินเพื่อขอขยายเวลาการชำระหนี้ พร้อมทั้งเปิดช่องทางให้สอบถามเพิ่มเติมได้ตลอดการอบรม รวมถึงให้ความรู้เรื่องการวางแผนการเงินและการบริหารจัดการหนี้สินแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อป้องกันการก่อหนี้โดยไม่จำเป็น เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

๔.๔ สนับสนุนให้เปิดเผยข้อมูลการเป็นหนี้ เพื่อทราบข้อมูลหนี้สินที่ถูกต้องชัดเจนเพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือต่อไป

๔.๕ ประสานสถาบันการเงินต่างๆ จัดรีไฟแนนซ์หนี้ที่มีดอกเบี้ยสูง เช่น หนี้อัตราดอกเบี้ยสูง หนี้นอกระบบ เป็นต้น

๔.๖ ควรมีหน่วยงานกลางหรือสถาบันการเงินที่รวมหนี้ทั้งหมด โดยกำหนดดอกเบี้ยต่ำเป็นมาตรฐาน

๕) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี(ถ้ามี)

๕.๑ รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีของหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องในจังหวัดจันทบุรี

- การส่งเสริมการออมและการลงทุนแบบยั่งยืน ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และไม่นำเงินในอนาคตมาใช้จ่าย

- มีกองทุนช่วยเหลือครูและบุคลากร โดยครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนเป็นสมาชิก สมาชิกทุกคนฝากเงินสมทบเข้าในกองทุนทุกเดือน และสามารถกู้เงินกองทุนไปใช้ในยามฉุกเฉินจำเป็นด้วย อัตราดอกเบี้ยต่ำ ลดปัญหาการเป็นหนี้นอกระบบของครูและบุคลากรภายในโรงเรียน

๕.๒ รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีของหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องในจังหวัดตราด

แก่นี่ 5 STEP ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

